

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Nr. de Duminică
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nr. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrise nu se în-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Pentru solidaritate.

Fruntașii români membri ai congregațiunii comitatului Aradului, întruniți aseară în sfat prealabil, au luat hotărâre proprie a da un nou avânt luptei ce se poartă pentru binele obștesc.

E oarecumva de sine înțeles, ca cei de o părere, la ocazii date, să și voteze împreună. S'a întâmplat, totuși, ca la alegerea funcționarilor, românii să se desbina, unii votând cu o persoană, alții cu alta, după cum se angajau d'acasă, în urma demersurilor celor interesați.

Pentru a nu se mai da acest spectacol, care ia din vaza noastră și ne scade și din greutatea ce trebuie s'o avem conform numărului nostru, dar mai ales pentru a lua pretextul tuturor celor cari angajamentul luat personal îl scuză, spunând că n'au știut părerea generală, se aduc la cunoștință următoarele:

Se va considera ca o abatere dela calea solidarității orice vot dat împotriva deciziei luate în sfaturile prealabile ce se țin în ajunul fiecărei congregațiuni. Prin urmare se atrage atenția chiar de pe acum, a tuturor membrilor congregaționali români, ca nici pentru viitoarele alegeri de funcționari comitatensi, nici pentru cazuri și mai îndepărtate, să nu se mai angajeze nimeni într-o parte ori alta, ci să aștepte concluzul ce se va lua în conferința prealabilă. Aceasta cu atât mai ales, cu cât s'a decis a nu se mai lăsa chestie deschisă vr'o alegere, ci întotdeauna se va decide felul de

votare al tuturor, unitar, solidar și în bună înțelegere. Numai așa cei de o părere își vor putea impune, în viața comitatului, ideile și modalitatea lor de luptă.

Impotriva celor ce se vor abate dela această hotărâre luată unanim și cu mare însuflețire, se vor lua cele mai complete măsuri, morale, se înțelege, considerându-se ca nesocotitori ai solidarității și cinstei noastre naționale.

Hotărârea aceasta, credem noi, e merită să dea bune rezultate. Era, într'adevăr, puțin edificatoare priveliște, când românii se desbinau între ei pentruca să ajute la izbândă pe unul ori pe altul dintre candidații cărora românul le este bun numai până ce le dă votul. Nefiind candidați români, noi adoptasem adecă politica mâinei libere: să voteze care cum îi place, deoarece preferințe nu putem avea pentru vre-un candidat. Forțele ni-se împrăștiu astfel și ajungeam să nu putem apăsă în cumpănă în afaceri cari pentru noi, adevărat: nu erau principale nici vitale, îi priveau însă foarte de aproape pe cei ce fac administrația satelor noastre, deci și atâtea șicane și chiar ilegalități.

Știindu-se, pe viitor, și mai ales simțindu-se că solidaritatea noastră va putea deveni precumpănitoare, căci dispunem de o imponentă minoritate, cei cari vor să completeze pe voturile noastre, își vor trage seama, se vor purta mai omeneste cu poporul, vor respecta legea mai mult.

Nici nu se potrivea apoi să mergem la vot ca o turmă răsleață, când de altfel

în ce privește lupta principiară eram atât de solidari și de înțeleși. »Mână liberă« ori »chestie deschisă« la vot însemnează, de cele mai multe ori, lipsa de curaj și energie. În nici un caz ea nu e proprie a întări solidaritatea și disciplina.

Știindu-se, de aci încolo, că în cele mai mărunte afaceri, românii merg toți împreună, fără îndoială că vaza noastră va crește iar rezultatele practice vor fi mai numeroase.

Transacțiunea. Se afirmă, că ministrul președinte Wekerle ar fi călătorit Vineri împreună cu secretarul de stat Popoviciu la Viena, ca să refereze Majestății Sale — conform unei versiuni — asupra situației politice, iar conform altei versiuni, să pertracteze cu ministrul Beck asupra transacțiunii. Guvernul austriac adecă nu voiește să abzică de urcarea cvotei ungare. Pe de altă parte se desminte călătoria lui Wekerle la Viena.

Transacțiunea se va încheia, precum se susține, în săptămâna aceasta la Budapesta.

O fi! Di Jancsó Benedek în valurile sale politice din numărul de ieri al ziarului »B. H.« despre discursul de Vineri al lui Aponyi și despre sufragiul universal, scrie următoarele șire: »Majoritatea naționalităților va fi necondiționat și atunci (dacă se va introduce adecă sufragiul universal) colaboratoare credincioasă a ideii de stat național maghiar. Chiar și între români va fi la început o minoritate, dar mai târziu majoritatea, care se va grupa în jurul guvernului. Căci românii nu sunt reprezentați în parlamentul actual numai de d'aide Alexandru Vaida, ci

FOIȚA ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

„Convorbiri de Luni“.

— Mama. —

Ieri seara stam lângă foc și recitam cea mai îndrăznească operă a lui Heine »Germania«, teribila arcebută critică, făurită în aerul de libertate al Parisului. După cântecul al XIII în care marele romantic vorbește cu imaginea lui Kriest într'o auroră de sânge la Panderborn, am închis cartea, privind în minte, sublima icoană evocată de poemă: »Lăsați copiii să vie la mine...»

Apoi, mi-am întors fața, ca atunci, când visând pe potecile codrului te trezește deodată chemarea cornului ori naiul păsărelelor.

Copilașii mei strânsi în jurul mamei lor, unul pe genunchi, altul în picioare cu capul pe umărul ei, îi sorbiau cu sufletul o poveste duiosă cu castele împărătești, cu flori de pietri scumpe, cu păduri melodioase, cu fântâni albastre, cu îngeri cari cântă din vioare și din harpe, cu toată poezia minunilor cerești coborâte pe țărnițele apelor fermecate.

Era o scenă ca cea zugrăvită de Gaspard Netscher în galeria de Orléans, în care eu văzui icoana cea mai frumoasă a mamei.

Nu singură, în straie orbitoare, nici încununată cu stemă domnească și încinsă cu palos pe tronul unei țări, nu strălucind de frumusețea podobabelor în baluri galante, ori impunând prin gesturi la amvonul adunărilor politice, nu așa te văd eu sfântă și iubită mamă, ci alăptând copiii,

învățându-i să citească, arătându-le pe Dumnezeu în minunile naturii, ducându-i la biserică, povestindu-le legende și istoria patriei sub ochiul umed al celui mai dulce soț, ori dându-te după treburi, cum te-au zugrăvit măiestrii olandezi și acel Mesia al artei, marele Rembrandt. Așa te văd eu, cucernică și dulce ținându-te pruncul în brațe, ca în cereștile picturi ale lui Rafael, ori înconjurată de copii și fermecată de iubirea lor ca în vestitul tablou al lui Grenze: »Casă fericită«.

Cine poate să te descrie, mamă!

Tu ne-ai dat viața și ne-ai nutrit la sinul tău ca pe niște pui golași. Fața ta curată s'a aplecat peste leagănul visurilor noastre și la sărutarea buzelor tale îngeri de lumină îmi deschideau ceriul. Tu ne-ai purtat în brațe ca Madona din icoană, iar când am început să gângănim, tu ne-ai învățat să rostim numele lui Dumnezeu și ne-ai arătat dragostea universală în soarele ce fecundează pământul, în firisorul de apă, în podoba cerească a florilor, în tremurul de viață al naturii mărețe și văzând pe Dumnezeu în fiecare element al ei, tu ne-ai făcut să iubim lumea.

Tu ți-ai mâncat pâinea în lacrimi și ai stat la căpătâiul nostru când aiuram de boală.

O puteri cerești! cine vă cunoaște mai bine decât mama?

Tu ne-ai învățat să citim și ne ai arătat cuvintele de foc cu vârful cărligului de împletit. Dumineca și serbătoria ne luai cu tine la biserică și din strana veche, cuvioși ca sfinții după ziduri, ascultam axioanele cerești cântate la icoana Maicei Prea Curate.

Când ne trimeteai undeva erai numai o teamă. Ne dichiseai frumos, ne sărutai pe frunte și nu ne lăsași să plecăm până nu ne făceai un mănunchi de flori: câteva crățe, o mușcată ca flacăra, doi trei trandafiri, gura mieluşelului, ori o ramură de crin. Și ce de povește: »Băgați de seamă pe drum. Feriți-vă de câni. Să nu răciți. Sărutați mâna bunicuții. O să-mi spuie moșu dac'ai fost cuminte«.

Fericit acela care și simte inima mișcat de duioșia ta, o mamă!

Ași vrea să găsesc fântâna Juvencei care întinerea pe ceice se scaldau în ea, ca să mai fiu odată copilul fericit de odinioară.

În nopțile de veghe, prinsă dinaintea roții de de depănat, ori cu furca de aur în brâu, tu ne creai o lume, ne deschideai cerul... și dinaintea noastră coborau în cântec minunile poveștilor: împărați și zâne, crai cu coifuri de lumină Ileana Consănzeană, Făt Frumos, Pepelea, cai cu aur pe căpestre, plante de cleștar răsturnate în apa lacurilor, fata genarului, dragoni, pajuri năsdruvane, vraci cu barba până în pământ, zodiaci și meșteri lucrători, simziene, venere creștine, pitici în mantale de foc la gura comorilor, mese împărătești, fântâni de lumină, păduri de argint, ape cari cântă, harpe fermecate, grădini de flori, naramzi, mere de aur, cerbi cu coarne poleite, păuni și mieluşei cu lână de mătăasă.

Sub farmecul poveștilor, cine nu adormia fericit?

Tu nu te-ai odihnit nici odată, augustă mamă. Uite, par'că te văd robotind când trebuia să plecăm la învățătură, departe, în cetăți de lumină, printre străini.

acolo e și *Burdia Szilárd* care e român mai neaoș, decât *Vaida*, care e jumătate ungur-neamș sau ca valahizatul *Teodor Mihali* (!?)

Așteptați dar majoritatea lui *Burdia neaoșul* și veți fi fericiți.

Presa maghiară.

Înainte cu vre-o doi ani presa șovinistă, inspirată de ministrul de interne *Kristóffy*, dase semnalul de alarmă, că valahii s'au răsvrătit, s'au răscolit, fac revoluție. În realitate nu era absolut nimica. Întreagă campania a fost înscenată, ca ministrul *Kristóffy* să poată opri ținerea adunărilor populare românești, în care se cerea între altele, dreptul de vot fără restrângeri.

În săptămânile trecute aceeaș presă neprihănită a pervertit cazul *dela Pánade*, afirmând, că niște săteni români pașnici s'au răscolit împotriva unui batalion de honvezi. Românii au fost batjocoriți, bătuți și răniți de moarte. Și tot ei erau vinovații în ochii presei ungurești.

Zilele din urmă presa aceasta, a cărei mișelie nu mai cunoaște margini, s'a ridicat nebunește împotriva ministrului președinte român, *Dimitrie Sturdza*, și a ministrului internelor române, *Ionel Brătianu*, strigând în gura mare, că ei au pătruns pe furie în Ungaria, ca să ațite pe români împotriva maghiarilor, ca să pună la cale complot, revoluție împotriva statului maghiar. Adevărul este, că dl *Sturdza* nici n'a fost în Ungaria, iar dl *Brătianu* a făcut o lungă călătorie prin Munții apuseni și prin comitatul *Bistrița-Năsăud*, o călătorie de plăcere și de studiu, despre care presa românească, atât din țară, cât și dela noi, a luat notă.

S'a făcut de răs înaintea întregii lumi atât presa, cât și poporul unguresc. Vecinii noștri nu mai văd lucrurile și oamenii așa cum sunt, ci li se nălucesc tot alte bazaconii.

Dar rușinea aceasta mare, pe care au fost silite s'o înghită gazetele ungurești, nu le-a cumințit. O dau înainte cu fantasmagoriile.

Și nu ne-ar dărea, dacă întreagă daravera ar fi o farză și pe urmă un perdat pentru nechibuziții purtători ai condeiului șovinist.

Chestia este însă mai gravă. Ținuta presei ungurești, campaniile ei constante împotriva noastră, pe cât sunt de detestabile, pe atât sunt de constiente. Presa ungurească provoacă fâțuș și cu o îndârjire dobitocească. Voiește scandal și voiește conflict cu orice preț. Această presă, care stă în serviciul guvernului și a clasei, care a monopolizat toate bunătățile acestei țări, nu că ar voi

delăturarea abuzurilor de ori ce categorie din țară, ci dimpotrivă voiește și se trudește să sape prăpăstii tot mai mari între cetățenii și popoarele acestei țări, ca astfel cei mari și tari, cei nesățioși și netrebniți să poată exploata și mai mult beneficiile, de cari se bucură.

Atâta perfidie și nesinceritate mai rar se găsește. Simțul moral al acestor oameni s'a tâmpit cu desăvârșire și astfel faptele lor înseamnă cea mai mare primejdie socială și de stat.

E pe cale de a se porni o puternică mișcare pentru a se preinde introducerea sufragiului universal în codul legilor, e vorba de a se cere cu stăruință dreptul de vot obștesc fără nici o restrângere. Partidul social democrat va aranja în acest scop la 10 Octombrie, ziua deschiderii camerei, o demonstrație uriașă în Budapesta, iar partidul național va ține mai multe adunări de popor, în care se va cere acest drept constituțional.

Această mișcare însă e un nou prilej, de care se alarmează presa ungurească, sbierând că *ro mânii fac revoluție*.

Adecă românilor și naționalităților din țara aceasta nu le mai este permis a se mișcă? Lor nu le mai e permis a trăi? Pe seama lor nu mai există în țara aceasta nici un drept, decât numai greutăți și datorințe?

Dar puțin le pasă gazetarilor și patronilor lor, dacă sufletele cetățenilor și opinia țării se învinează. Ei nu cugetă la viitor. Ei trăiesc pentru astăzi și vreau să trăiască bine. Țara? Prăbușească-se, dacă nu se mai poate susține. După noi, potopul...

Iată serviciile, pe cari le face presa ungurească mult iubitei noastre țări. Minciuni, calomnii, perfidii sunt armele ei. Iar cu asemenea arme nu se câștigă decât discompunere, nimicire totală, fizică și morală.

Iată mijlocul, canalul prin care se promovează în Ungaria corupția și demoralizarea cea mai fără margini. Felul de cugetare al maghiarilor e deja inficiat. Așa, că dacă se găsește între ziare un corb alb, care într-o măsură mai mică, ori mai mare ar voi să facă față și să dojenească un asemenea curent păcătos, ei nu e ținut în seamă.

Ne procură și nouă multă mizerie această presă decăzută. Pierderea cea mare însă tot în șirele lor se va constata, când va sosi timpul secerișului.

Dacă nu se va abate de pe acest drum, atunci nu peste mult își va putea culege — succesele.

Dela sărbările bistrifene.

Deasupra corespondențelor, scrise la fața locului, în toiu întâmplărilor, sub impresiile variate și îmbulzite ale momentelor — am potrivit cuvintele de caracterizare scurtă: *sărbătoarea anului*. O aducere aminte și o asemănare prin analogie, în tihna zilelor de după serbări, mă îndeamnă să fac o restituție în întregu. De-aș fi avut răgaz să cuget mai adânc și mai departe, desigur aș fi rânduit atunci titlul: *Olimpicele noastre*.

Toți peregrinii (ce admirabil se potrivește cuvântul!) câți am cutriat Expoziția Națională din anul trecut, și ne-am minunat, și am luat parte la multele serbări întocmite cu acest prilej, asemenea toți nerăbdătorii și îndurerații cetitori de ziare — ce cred să fi fost toți cei ținuuți acasă de vre-o mare pricină — va să zică toți ceice au luat parte și ceice au urmărit din scris acele lucruri rare, își vor mai aduce aminte de idea Olimpiceilor, ivită pe urma serbării corurilor, și discutată pe urmă cu multă stăruință și chiar încercări de inițiativă din partea oamenilor și presei cu preocupări mai pre sus de pânea cea de toate zilele a mizeriilor. Atât a fost și atât a rămas. Obșnuința a stabilit vina, o spunem fără șovăială: din pricina nestatorniciei înăscute unui neam juvenil, a rămas atât.

De câteori ne strângem la adunările generale ale Astei îmi vine în minte acel plan al Olimpiceilor. Și mă cuprinde mirarea totodată, cum de făuritorii în amănunte a planului nu s'au gândit la Astra noastră. Olimpicele plănuite, și adunările generale ale Astei, realizate, sunt aceleași. Firește, în raportul împrejurărilor.

Că n'a luat drum, ideea Olimpiceilor, este a se căuta în lipsa unui comitet de organizare fresc, par'că dinadins merit pentru asta. Neapărat, din conducerea din organizarea acelor serbări s'ar fi făcut chestie de rivalitate ambițioasă, și de multe. La noi, Astra are oarecum datorința, și mai că este împinsă de necesități de-a organiza astfel de serbări.

Ce fel de serbări?

Se cântă cu vocea, și cu instrumente. Am auzit violiști, pianști, flautiști. Orchestrele militare, ca debutante streine, ne surprind, cu cele mai frumoase compoziții românești, ca la *Bistrița* cu un *Potpouri* în care *Imnul Regal* (*Trăiască Regele!*) este combinat cu *»Deșteaptă-te române«*. Este cel mai bun și cel mai căutat prilej: pentru artiștii cu reputație de a-și afirma stăpânirea, pentru noile talente de a sorbi puteri de îndemn. (Facem abstracție de la bunăvoința prea indulgentă a publicului precum și dela micile disarmonii între artiști, cari nici odată nu pot fi hotărtoare, la noi.)

Ne lași și mai nu te înduri să ne ducem. Îți cunosc inima, dar tu sfânt-o și o rupi bucăți pentru norocul nostru. Uite, lacrima nădejzii stă să-ți pice din ochi... Tu ne sârui pe frunte, ne dai merinde și povețe și noi plecăm înduioșați.

Vântul dorințelor omenesti ne depărtează de căminul părintesc și tu rămâi pustie — dulce mamă. — Ești turburată, dar nu strigi, ești neertătoare dar n'o spui, te topești în lacrimi și taci. Inimă cerească!...

De ce-a fost dat să te facem să plângi!

Târziu, osteniți de naufragiul vieții, venim după odihnă la vatră și părul tău albit de suferință ne luminează ca o aureolă cerească. În lăuntru căminului care a văzut pietatea ta, tu rămâi icoana vie a curățeniei ideale, pavăza de ocrotire și profetul nostru, căci voi ați fost întotdeauna inspirați, o mamă!

Cine s'a găsit să nu te adore?

Dragoste, nevinovăție, supunere, credință... toate simțemintele înalte, numai lângă tine le păstrăm, mamă.

Omenirea nu se poate îmbunătăți decât prin voi.

La sânul vostru, patima se potolește, ucigasul scapă cuțitul, fiara se târăște, inima renegatului sângere și arde pe altarul credinței.

Ce cap de operă ești tu mamă!

Iubirea ta ne poartă în car de aur. Epaminonda se bucura de înfrângerea dela *Leuctra* numai pentru că aceasta avea să înveselească inima mamei lui.

Dragostea copiilor tăi e singura ta mulțumire. Tu nu ești fericită decât printre copiii tăi. Rafael te-a zugrăvit cu pruncul în brațe: *cuvioasă în »Madona dela Sedia«, smerită și plină de bunătate în »Madona de San Sisto«, luminătoare în »Madona Colona«, frumoasă și curată în »Madona din Casa de Alba«, inspirată în »Madona di Napoli«, și sfântă în »Madona di Foligno«.*

Muriilo, iberianul geniu, te-a îndumnezeit în »Madona din Sevilla«.

Virgil te-a cântat.

Mamă! În ochii copiilor tăi tu rămâi de-apururi icoana *Fecioarei imaculate*; în dulcea aureolă a sfințeniei.

Nimic nu rănește inima ta, ca nefericirea copiilor tăi.

Voi plângeți și acum plânsul femeilor din Roma și auziți de-apururi țipetele pruncilor de ostașii lui *Irod*. Numai voi aveți inimă, o mamă.

La moartea *Marii Lecinska*, *Galia* toată luă doliu... Era în asta adâncă mâhnire pentru o mamă bună și nefericită.

Voi sunteți comoara căminului, voi sădiți în sufletul popoarelor iubirea de patrie, voi sămănați în inimile noastre curajul, încrederea, tăria voi ne dați pavăza ocrotitoare în primejdie și luptea asta așa cum o faceți voi.

Dar tu care odinioară ai fost o fetiță frumoasă, plină de frăgezime, ca o floare de Mai, te văd acum măicuță bătrână, slăbită de griji, cu fruntea sbârcită de oboseala vieții, încovoată de povara supărărilor noastre, arsă de flacăra mistuitoare a dorului după noi, cu fire de argint pe tâmpile, smerită și ochii calzi de duioșie ca'n tabloul »Mamei« lui *Rembrandt*.

Copiii adunați în jurul crivatului strămoșesc și preotul bătrân cetind rugăciuni de iertare.

Toți te sârui, ochii ți-se umezesc, o mamă nevăzută îți întoarce fața spre părete și sufletul tău ușor ca sborul unei porumbițe cerești, pleacă adiind în patria mistică a celor drepi.

Te văz murind...

O mamă, când tu te duci, inima noastră nu mai simte nimic din flacăra tinereții. Îmbătrânim.

Sinaia.

Gh. D. Mugur.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală **HORGONY** recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară **HORGONY** după uns până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală **HORGONY** nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târgululă să se ceară lămurit apa amară naturală **HORGONY**.

Proprietar: **Loser János**, Budapest.

Se cetesc lucrări originale, de și nu chiar de cei mai din urmă. Cuprinsul lucrărilor este acum mai mult științific, însă au fost vremuri, când poeți și nevelști, credeau a găsi în acest mijloc cel mai recunosător auditor pentru creațiunile la cari ei țineau mai mult.

O petrecere populară aproape nici odată nu lipsește. Pentru cine caută termeni de precizare, asta nu-i altceva decât o serată etnografică, între margini mai modeste, — însă în original, nu după model. Aceleași scopuri etnografice le servește câte-o mai mică sau mai mare expoziție de lucrări de mână, și de război, țărănești, ca bunăoară cea improvizată acum de Reuniunea, prea de tot nesprîjinită, a femeilor române din Orăștie. Altădată stilul era mai mărit. D'apoi expozițiile de copii?

Se dau concursuri, se premiază lucrări literare și alte ostenele de vrednicie — păcat că numai prin tăcuta luare la cunoștință a unui raport necelii! — se aduc jertfe, cam sfioase și cam parțiale ce-i drept, în vederea nobilului scop.

Se lansează idei noi și frumoase, și-ar trebui — să se înfiripe discuții lungi dar pline de învățtură asupra lor.

Se dau reprezentații teatrale, de diletanți ori artiști.

Se — un, ori doi etc. —

Nu așa au fost oare închipuite și Olimpicele? Bineînțeles cu manifestații mai grandioase și mai complete (gimnastică, pictură, excursii etc.) ca și forțele ce se puteau aduna acolo.

Făcând asemănarea — în abstracție, având numai un element real — fără de voce ne vine observația: Olimpicele noastre nu sunt ceva stabilit, ceva după sistem, ele sunt mai mult ceva întâmplător. Ținerea lor nu e sigură și regulată — atârnă dela felul și priceperea celor dintr'un anumit loc; unde are loc adunarea generală.

Nu e de prisos deci, a pune întrebarea: oare nu ar fi cu cale a stabili un anumit plan, în linii generale, pentru aceste Olimpice ale noastre? Apoi bucurându-ne, că noi avem instituția de cultură, sub a cărei ocrotire și conducere ne este înleznită socoteala — lipsa căreia face greutatea de frunte celor de dincolo — se ivește cealaltă înțelegere: oare nu ar trebui decretat de comitetului central îngrijirea de acele serbări atunci și acolo unde cei din loc, despărțământul primitor nu e în stare a face el destul? — Prin asta nu se aduce nouă sarcină, centrului. E vorba numai de cazuri izolate. Apoi, aceste serbări au și »rezultate materiale«, pentru cari este îndoită chestie de onoare, a nu cruța munca și osteneala.

Precizat odată chestia, terminată odată discuția cu o hotărâre neștrămutată, serbările s'ar putea organiza mai după sistem, cuprinzând mai mult, încurcând și obosind mai puțin.

Iar, împreună cu alte »hotărâri laudabile«, s'ar putea găsi o soluție și pentru greaua problemă: cum ar putea intra în casa *Astrei* partea cea mai mare din enormele cheltuieli, ce se fac cu acest înățător și de mulți dorit prilej.

Mărunte.

Pe cărarea, pe care apucasem sub această flămură, în curând sosim la altă »reflexie«.

Dacă nu ar fi atâta »pierdere de cap«, dacă serbările acestea s'ar face după un tipic oarecare, cu mai multă socoteală, cu un sistem, după un plan bine stabilit — s'ar putea evita, ceea ce trebuie evitat în rândul întâi: lucrarea prea pripită, în chestii esențiale, desbaterile prea limitate, adică la dreptul vorbind, lipsa de desbateri.

Imi dau seama foarte bine de toate urmările funeste ale slăbiciunii noastre etnice, dovedită cu prisosință în adunările tinerilor ca și în ale bătrânilor: zama lungă. (Pe semne nu numai zama lungă dela masa albă ne înseamnă slăbicia materială). Și mulțumesc providinței, că nu lasă prada acestei slăbiciuni, și ședințele *Astrei*. Să nu trecem însă pe cea parte a părului.

Prin măsuri luate cu precauție, ușor se poate pune scăluș, dela început »tendințelor expansive«

a limbilor. Prin alte măsuri, luate cu orientare deplină, trebuie apoi să se dea teren liber cămpitelor și sănătoaselor iviri, schimbări și chiar ciocniri de idei.

Măcar o singură idee nouă, pentru toată ședința! Altmintrenea mai c'am putea zice: nu s'a isprăvit nimica.

Primită și realizată aceea idee, ori combătută și refuzată, n'are a face. E vorba să se desmorțască spiritele, să se iuțească o mișcare, să vedem vioiciune, »vieață vie«, să se obișnuiască publicul a nu sfârși cu toate după șablon. Desigur interesul adevărat numai așa se poate deștepta! Prin animație.

Și asta o vrem doar cu toții: să aibă fond, să-și aibă materialul ședințele. Mai mult ori mai puțin prețios — la asta numai severi idealisti vor căuta, cu exageratul lor postulat să meargă toate strună și toate spre bine. Nouă însă ne trebuie înainte de toate mișcare, pulzare, animație — vieață!

Firește — ca să schitez cu o linie, în fugă o nouă temă — atunci ar mai fi de fixat și un regulament intern, a cărui punct de căpetenie ar fi înșirarea lămurită a drepturilor discreționare, ce poate avea prezidentul. Notez, tot în scurt: după uzul de până acum discreția prezidentului este aproape atotputernică.

Așa cum se face acum, la ședințele adunărilor generale, și cum s'a făcut mai ales în Bistrița, din asta nu ne putem alege decât cu o părere de rău a timpului pierdut. Să spuie oricine: luând parte la toate s'a ales el cu cunoștințe despre mersul Asociației, și cu o judecată sigură despre rosturile ei în prezent, și în viitor? Mai cu seamă în viitor, căci este incontestabil, rolul de administrare și de distribuire de burse, al Asoc. puțin îl mai cer necesitățile generale. Scopul de căpetenie al ei, este al unei Academii Poporale-țărănești!

Am văzut și la Bistrița, cu îngrămădirea prea mare a programului de serbări, ședințele au trebuit sfârșite cu repeziciune supărătoare, ce încăleca și înghițea toate. Dar atunci, ce rost are prezența delegațiilor din atâtea și atâtea departimente? Sunt ei numai bile de vot? Vin ei de dragul banchetului și al concertului, ori sunt ei trimiși pentru a îndreptă mersul afacerilor?

Am avut două ședințe de câte două ceasuri — una, poate cu ceva mai bine — în acestea s'au spus saluturi, s'au ales membrii în comisii, s'au făcut acte de pietate, s'au cetit depeși, s'au verificat rapoarte necetite, s'a pus repede capăt unei discuții ce era să se înfiripe — și în toate astea, cu toții s'au grăbit așa de în ruptul capului, de adesea se perdea firul, și trebuia devenit la chestii dela cari se trecuse fără a le rezolvi. Era și necesar zorul ăsta, căci ora 1, începutul banchetului, bătuse, și până se vor mai drege puțin toaletele...

Nici o idee nouă, nici o discuție. Nici un moment care ar fi putut prinde interesul general. Curată dăpănare, curată îndeplinire, severă și distinsă, adevărat, de formalități obișnuite!

Odată se adună la an așa de frumos număr a celor ce au cuvânt și putere asupra așezământului nostru cultural — care de altmintrelea surprinde pe oricine cu direcțiile multe pe cari apucă! — și nici atunci să nu găsească altceva de făcut?

Nu se poate. Cu acel prilej partea cea mai însemnată trebuie să fie a ședințelor. Să se desfășure ele în toată libertatea, în toată libertatea în toată tihna, și în toată liniștea și toată bogăția!

Cuvântul cultural se pomenește așa de des, cât oameni de frunte și-au exprimat groaza de el. De idei culturale, de fapte culturale — încă nici pe unul din cei prezenți nu l-a durut capul.

Și numai pentru una e bine să facem odată rând, în programul serbărilor și în regulamentul ședințelor — două reflexii ce s'au desvoltat paralel până aci.

Baza tuturor acțiunilor publice la noi, a celor ce țintesc »binele obștesc«, este încrederea. Este

acum, în veci însă nu poate fi. Cinstea fără control, stăpânește la începutul — scurt — al vremurilor. Dar pot să vie și alte vremuri.

La cari mă gândesc dând publicității aceste rânduri!

S. Dan.

* * *

Dintr'un raport tipărit ce primim din Bistrița, scoatem următoarele:

După banchet mergem cu toții la petrecerea populară. Popor enorm. Lume privitoare, enormă — toți sub ceriu deschis și senin, în promenadă în plină serbătoare. Poporul din Bistrița se produce cu »Călușorul«, Bătuta« și »Romana«. Vă-tavul I. Bucur, ține și o alocuție frumoasă. Răspunde admirabil dl președinte A. Bârsan. Răsăr lacrimi în ochi. Sufletele nu încăpeau în piepturi.

Tineretul din Magheruș se produce cu »Romana«, pe care o joacă fără greș. Petrecerea populară se ține în promenadă, sub ceriu deschis; azurul nemărginit e serbătoresc, lumea azistentă enormă. Seninătatea sufletelor, bătăile inimilor, sunt serbătorești. Tabloul elevat, ce nu se va uita o vieață de om: popor și cărturari, țărăncuțe și dame mari împreună.

Seara la 8 ore nu mai încapi în teatru. La împărțirea biletelor s'a dat o atenție neașteptată. Lume enormă și nici o neplăcere. Serviciul de cassă și de controlă e admirabil. Onoare funcționarilor celor două bănci române, cari așa grele datorințe știu împlini, exact și punctuos, gratuit, ba chiar jertfind și ei din al lor.

Clopoțelul sună. Cortina se ridică. Se desfășură o scenă admirabilă: Z Bârsan ca poet. D-na sa ca muză, cu lira în mână (»O noapte de Octomvrie«). Dialogul e foarte frumos. Predarea excelentă.

Urmează »Clăcașii« de Oct. Goga. Declamează dl Z. Bârsan cu artă măiastră. Strofa din urmă, energică și elevată, dă ocaziune artistului a-și arăta întreg talentul.

Avem cu toții impresia, că suntem răpiți tot în sus, în sus. O scenă sublimă, curent de fiori, ce nu se mai uită. Lumea aclamează frenetic pe artistul Z. Bârsan și pe poetul Oct. Goga. Artistul apare. Poetul întârzie. Sute de glasuri strigă: Goga, Goga. Într'un târziu, se ridică din primele bănci figura blondă, simpatică, tineră a poetului Goga. Publicul răspunde cu tunete de aplause îndelungate și cu puternice strigăte de: »Să trăiască«.

Urmează »Instinctul« o dramă modernă, în care se poate face, între împrejurări normale, mare desfășurare de forță. Poporul din galerie nu a înțeles-o. Altcum dl Z. Bârsan și soția a a jucat foarte bine, cealaltă doi au avut roluri secundare. Cortina cade.

Urmează »Cănele și pisica«, comedie. Ultima bucată. E hazlie. Presentă incurcăturile unei pă-rechi jaluse, care în primul stadiu al căsătoriei, se eșofcăză pentru mici cusururi personale.

Congregația comitatului Arad.

Dintre români iau parte: M. Veliciu, dr. I. Suci, Russu-Șirianu, St. Novac, D. Ganea, D. Popovici (Cermei) dr. St. C. Pop, dr. A. Novac, Aug. Boțoc, V. Ciorogariu, Marcu Pascuț, dr. I. Trăilescu, N. Lazarescu, Cizmaș (Gurba), I. Popescu, V. Mihulin, I. Popovici (Vârșand), P. Guiu (Mișca), C. Bodrogeanu, V. Pantoș, V. Goldiș, D. Luca, T. Fălcușan (Sintea), G. Serb, dr. A. Grozda, I. Micloși, Pr. Givulescu, protopop, P. Givulescu, învățător, T. Stan, Aug. Beleş, G. Turic, R. Vașan, T. Terebenț, M. Leucuța, St. Tămășdan, I. Moldovan, G. Bogdan, I. Groșoreanu, Iosif Ognean, I. Burza (Pâncota), N. Boșcaiu, I. Franco, Iul. Bodea, C. Grozda, G. Pop, dr. D. Barbu, St. Leucuța, Popovici (Bereteu), dr. V. Morariu, Axente Secula, Ioan Frățilă, Aurel Iancu, Arcadie Căcinea, Romul Mladin, Mitru Mor-

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás — maeștru de monumente și pietre de cimitir. —

Fabricație proprie din marmoră, granit, syenit, labrador etc., din pietre de mormânt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyszeben, Déva și Bánpatak.

năilă, G. Țăran, Manuilă Puta, Ion Roș, Steva Șiclovan, Pasc Ursu, Teodor Borod, G. Bătrân, Anton Țicariu, G. Ciobriș, Nistor Flueraș, Titu Guleș, P. Gui, G. Lupșa, George Mladin, T. Orga, G. Popescu, Romulus Ciorogariu, Nic. Suci, P. Tulcan, Petru Vancu, Sava Raicu etc.

La raportul vicișpanului, pe care comisia permanentă propune a-l lua la cunoștință, fiind tipărit, — dr. I. Suci ia cuvântul și arată că din an în an vicișpanul vine cu raport tot mai slab, așa că raportul din anul acesta nu mai este decât un rezumat incomplet de cifre, din care nu vedem clar viața din comitat.

Dovedește asta și prin faptul că despre o chestie mare cum e *emigrarea*, nu zice, nimic, deși până acum au emigrat din comitat 3700 inși și până la sfârșitul anului o să plece de douăori mai mulți decât în anul trecut. Arată în vii culori chestia emigrării și întreaga ei gravitate. Regretă că dl vicișpan nu studiază chestia asta și să fi venit cu o propunere, arătând mijloacele de a da chip de trăit celor ce de mizerie pleacă de aici.

În raport dl vicișpan termină în 7—9 rânduri cu chestia muncitorilor. Regretă asta și îl roagă în viitor să fie mai conștient, să nu creadă că dacă guvernul a luat măsuri ca emigranții să plece prin Fiume și la comitat se și fac toate șicanele la darea pasapoartelor, — s'a și făcut tot ce se poate pentru înlăturarea răului.

Vicișpanul Dálnoky cearcă să se scuze că a făcut raportul așa de scurt. Dă însă bucuros informațiuni ori cui se interesează de vre-o afacere oarecare. Spune că în ce privește emigrările, la noi tot nu sunt stările atât de rele, ca în alte comitate. Cu oare care malițiozitate observă că dl Suci vorbește contra emigrărilor, și cu toate asta mijloacește des pasapoarte.

Dr. Suci (în chestie personală) observă că da, intervine pentru nenorocirii pe care notarii și fibiralele îi șicanează până să le dea pasaport, dar nu îndeamnă pe nimeni să plece, ci ajută să nu se ruineze total cei pe care și așa nu-i poate ține nimeni acasă.

La propunerea dării suplimentare, ia cuvânt **D. Popovici** (Cermeiu). E de regretat zice, că de câteori venim la adunarea comitatului, în loc să mergem acasă mângăiați, mergem împovărați cu *dări noi!*

Este cu atât mai de regretat, că se cere darea nouă acum, când sărăcia și mizeria este mai mare.

Refuzăm a da dare nouă mai ales pentru scopul ce ni-se cere: fondului de pensie al slujbașilor. Întâia pentru că nu suntem mulțumiți de activitatea acestor slujbași, cari abia așteaptă după ameza ca să plece la vânatoare; a doua pentru că se face risipă cu pensiile. Ați pensionat de pildă pe vicișpanul Szatmáry, bărbat în puterea vârstei. Dacă a fost păcătos, să-l fi pedepsit, iar nu să-l pensionați, căci poate lucra. Termină cerând respingerea propunerii, căci poporul nu are de unde mai plăti! (Ovațiuni din partea românilor).

Vicișpanul susține propunerea.

Se ordonă votarea nominală.

Rezultatul votului: 138 da și 73 nu.

Propunerea neîntrunind 2 treime, se respinge.

Fiscul dr. Keresztessy apelează contra acestei hotărâri.

Dr. A. Grozda susține rugarea lui Efrem Barbu, căzut victimă în afacerea Krivány, dovedind nedreptatea comisă față de acest onest funcționar, singurul dintre toți care a rămas fără slujbă, pe când alții grav compromiși, au ajuns la pensie bună și slujbă grasă.

Comisia propunând să se țină cont de rugarea dreaptă și vicișpanul promițând și personal să fie cu toată bunăvoința, oratorul nu face contrapropunere.

Se decide alegerea pentru congregație la 24 Oct.; iar la 9 Dec. alegerea funcționarilor.

Se propune închiderea cârciumelor în zile de Duminică și serbători. (Mari ovațiuni).

V. Goldiș salută această propunere, care i-se pare însă de așa mare însemnătate, în cât trebuie să insiste asupra ei.

Arată, că în streinătate deja de mulți ani se luptă cu succes împotriva alcoolismului. La noi nu s'a găsit decât un consilier ministerial, Máday Izidor, care să-i de atenție. Din partea guvernului nu s'a luat măsuri, și câte s'au luat (din partea guvernului și a comitatului) nu s'au respectat. (Așa e). Ci dincontră: pe vremea slujbei bisericesti, cârcima e deschisă și se fac orgii rușinoase. *În Ungaria se consumă mai mult alcool* (relativ). Primește propunerea, dar roagă să se grijească bine ca hotărârea să fie respectată (aprobări din partea întregii adunări). Ar dori îndeosebi, că deja Sâmbătă la 6 ore să se închidă cârcimele, ca și în streinătate. Și anume și în serbătorile noastre (aplauze). În privința aceasta cere să se precizeze, complectându-se propunerea.

Dupăce vorbește vicișpanul, promițând că la regulamentul ce va face pentru afacerea hotărârii, va avea în vedere observările dlui Goldiș, propunerea se primește unanim. Ședința urmează.

Din România.

Amicii lui Hașdeu, întrunindu-se Luni, 17 Septembrie, orele 11 dimineață la mausoleul dela cimitirul Belu, vor comemora, printr'un requiem și discursuri amintirea lui.

Toți admiratorii și amicii lui Hașdeu sunt rugați să asiste în număr cât mai mare la această pioasă ceremonie.

Biblioteca Academiei române a fost vizitată în lunile Iulie și August de 1228 cetitori, cari au consultat 3555 volume.

În sala de lucru a bibliotecii se afla 1785 cărți și 9 reviste române.

Un număr de 65 cetitori au consultat 360 manuscrise, 8 cetitori au consultat 1981 documente și 44 cetitori, 131 cărți vechi românești 1508, 1830).

Crima dela Unțeni. În această privință, un cetitor din Botoșani trimite »Voinței Naționale« o scrisoare pe care credem nimerit a o publica, — ca document:

»Lumea îngrozită se întreabă cum se va isprăvi cu arendașul Guttman, care, în lăcomia sa de a se îmbogăți cât mai degrabă, a hrănit pe lucrătorii de pe moșia sa cu carne otrăvită cu boală de dalac.

Stăm nedumeriți zilnic cum se înalță palate grandioase în diferite orașe din Moldova; cum în jurul nostru negustori mici, samsari, oameni săraci, cari aveau nevoie de ajutorul nostru să trăiască, astăzi duc o viață luxoasă și numără bogății cu milioanele.

Cum se poate îmbogăți cineva în câțiva ani, cum un biet contabil de ieri poate arenda și ex-

ploata astăzi zeci de moșii frumoase, numai felul de administrație necinstită, precum și chipul sălbatic de a se purta cu muncitorii agricoli ne pun în lumină marele secret al bogățiilor ce se grămădesc în mâinile unui singur arendaș.

Oscar Guttman, originar din Hârlău, până mai dăunăzi era un nenorocit care abia putea să și agonisească pâinea de toate zilele. Toate rudele sale, începând dela frate și sfârșind cu cel de pe urmă nepot, sunt niște săraci și trăiesc ca vai de capul lor în Hârlău.

Acest Oscar Guttman a putut într'un timp foarte scurt, să arendeze 2 moșii în Botoșani, 3 în județul Iași, 4 în Roman și Bacău și 2 în județul Buzău. Iată un puiu de Fischer ce exploatează 11 moșii pe tăcute și nimeni în Țara Românească, nici măcar știe că există un Guttman.

Mai mult. Se află într'o clipeală că un țăran a amenințat pe dl Șloim arendașul, că nu va veni la lucru câmpului, sau că nu voește a recunoaște vre-o datorie din condicele lor, și atunci chiar zierele alianței, împreună cu cele de peste hotar, strigă imediat contra țăranului român și l vorbesc de rău, dar nici una desigur nu scrie că asasinul Guttman, dela 20 Iulie hrănește populația de pe 2 moșii, Talpa și Unțeni cu peritură de dalac!...

Contramandarea manevrelor. Manevrela regale în Tulcea au fost contramandate din cauză că în această regiune bântue febra tifoidă. Ieri dimineață, Casa regală a ordonat la Tulcea înapoierea la Galați a bagajelor și cailor M. S. Regelui.

Nu s'a stabilit încă zona manevrelor, care va putea fi: ori zona Constanța-Cogealac, ori Constanța-Medjidia.

Trupele ce urmau să plece din Constanța, rămân pe loc până la noi ordine.

Trupele ce au trecut Dunărea, vor fi imbarcate și, pe Dunăre, vor veni la Cernavodă.

Cum până acum dela statul-major al corpului 2 de armată n'au sosit ordine precise, divizia locală lucrează în vederea manevrelor în ambele zone.

Azi sosesc în Constanța 17 vagoane cu bagaje pentru familia regală.

Familia regală va locui în palatul regal, ocupând toate clădirile; prefectul și cu aghiotanții regali vor ocupa parte din palatul administrativ; personalul va ocupa hotelul Central, atașajii militari, hotelul Carol; garda va ocupa palatul de justiție.

Venitul stațiunii balneare a Statului Govora pe anul curent trece de 150 mii de lei.

Numai din vânzarea biletelor de băi s'a încasat vara aceasta 120 mii lei. Aceasta este cea mai ridicată sumă ce s'a încasat de vr'o stațiune balneară din țară.

Dacă băilor Govora li-se aduc îmbunătățirile de care are imperios nevoie, iar putea produce Statului un venit de cel puțin 250 mii lei anual.

Se știe că Govora este stațiunea balneară cea mai bogată în iod din Europa.

Dela teatru. În ședința sa de Miercuri, comitetul teatral, în urma recomandății dlui Al. Davila, a hotărît reintegrarea dlui Const. Nottara în toate drepturile de societate cl. I, în locul rămas vacant prin demisia dlui Constantin Mărculescu.

Veniturile primăriei capitalei dela 1 Aprilie 1907, până la 31 August 1907, au fost următoarele:

Din impozite directe 903077 lei, din fondul comunal 2,735.364 lei, din taxele comunale 756.001 lei, din veniturile speciale 410.944 lei, din subvenții 109.003 lei, din donații și legate 13.835, din rămășițe și alte venituri accidentale 30.797 lei și din rămășițele exercițiilor închise 103.167 lei.

În total, s'a încasat în primele 5 luni din exercițiul financiar curent 5,063.142 lei, față de 5,451.439, evaluațiuni bugetare și față de 4 mil. 747.122 lei, cât s'a încasat în perioada corespunzătoare din anul trecut.

Din străinătate.

Regele Carol la Viena. Pentru a se preciza bine caracterul conferințelor ce le-a avut regele Carol, ziarele guvernamentale au publicat următoarea notă primită dela Viena:

»Aflăm din sursă oficială că baronul d'Aehrenthal, ministrul afacerilor străine al monarhiei, de acord cu dl Isvolsky, ministrul afacerilor streine al Rusiei, a prezentat regelui Carol proiectul de reformă a justiției în Macedonia și l-a pus în curent cu toate celelalte proiecte ale puterilor, de înțelegerea privitoare la acea provincie, cerând avizul regelui.

Regele Carol a fost foarte atins de acest semn de excepțională atențiune, care dovedește că România e considerată ca un factor important pentru menținerea ordinii și liniștii în Balcani.

»Neue Freie Presse« află din izvor diplomatic, că regele Carol a conferit cu baronul d'Aehrenthal și cu ministrul afacerilor streine al Rusiei asupra conflictului dintre România și Grecia.

Regele Carol a declarat, că dacă față cu Grecia guvernul actual ține un limbaj mai moderat decât acel al cabinetului precedent, totuși el nu este dispus să adopte o atitudine dăunătoare protecțiunii intereselor aromânilor din Macedonia.

»Dacă un asemenea compromis nu a fost încă atins, cauza este că din partea grecilor nu se constată dorința de a înlătura piedicile care se opun dezvoltării aromânilor prin biserici și școli.

»În primul rând patriarhatul produce mari dificultăți naționalității românești în Macedonia.

»Guvernul român crede dar că este afacerea puterilor să impiedice această atitudine a patriarhiei.

Opreșiunea maghiară. »Revue Slave« care apare în Paris, în ultimul său număr publică un articol intitulat »Opreșiunea maghiară«, care are o deosebită importanță. Autorul articolului, un croat, care nu se ocupă numai de situațiunea croaților față de maghiari, ci și de a tuturor celorlalte națiuni nemaghiare din Ungaria.

Intre altele se spune:

»Dorința lor (a maghiarilor) arzătoare de a impune limba maghiară tuturor naționalităților este lesne de înțeles: oare vorbirea zilnică nu este cel mai bun și mai sigur mijloc de infiltrare și de absorbire?»

Și mai departe:

»Ei merg câte odată până a întrebuița cuvântul naționalitate, când cu privire la limbă, când față de raporturile istorice și politice, astfel că străinii nu pot să-și formeze decât o idee cu totul confuză.«

Autorul articolului arată că în materie de publicitate, maghiarii sunt neîntrețuți, atunci când vor să trimbițeze vre-un neadevăr; povestește însă cazul contelui Tisza, care a făcut o mare gafă, atunci când a sfătuit pe compatrioții săi, dela înălțimea tribunei, să nu viziteze expoziția franceză, lucru care a contribuit mult să facă pe francezi să înțeleagă politețea maghiară.

Acest eveniment a trecut, dar Franța nu a uitat și ziarul »Le Temps« a cărui seriozitate nu poate fi pusă la îndoială, a spus mai zilele trecute, rezumând situațiunea din Ungaria:

»Simpatia desinteresată ce Franța are pentru Ungaria nu ne oprește de a ne exprima surpriza ce ne inspiră politica imprudentă și greșită, pe care o practică coalițiunea de când e la putere.«

Articolul în chestiune este scris mai mult însă pentru a îndepărta pe Franța dela prietinia ce ar voi s'o arete Ungariei.

România în Balcani. — Ziarul »Zeit« publică un interview acordat de un personaj din anturajul regelui Carol corespondentului aceluia ziar:

Regele Carol a profitat de șederea sa la Viena pentru importante conferințe cu împăratul Austriei, cu baronul d'Aehrenthal și cu domnul Isvolsky.

Suveranul României se arată foarte satisfăcut de rezultatul acestor conferințe. În ultimii ani, România a fost un factor important în politica din Balcani și pacificarea Balcanilor depinde într-o foarte mare măsură de atitudinea României.

Regele Carol a declarat împăratului și baronului Aehrenthal că va întinde totdeauna mâna Austriei și Rusiei în această chestiune și că ho-

țările ce se vor lua de către puterile semnate ale tratatului dela Muertzeg îi obligă și pe dânsul.

Suveranul României a dat identice asigurări și domnului Isvolsky când s'a discutat problema balcanică.

Un viitor apropiat va arăta că dorințele justificate ale supușilor români din Macedonia vor fi luate în considerație.

Conjurația contra Țarului. Se pare că conjurații ruși n'au renunțat la planurile lor împotriva vieții țarului.

Cu toate că au fost executați vinovații principali în complotul contra țarului, descoperit în Maiu trecut, și cu toate arestările în masă făcute în urma descoperirii acestui complot — teroriștii continuă a ține întruniri secrete în apropierea nemijlocită a reședinței imperiale.

În această privință, pe lângă știrile ce le-am înregistrat, dăm, după »N. Fr. Presse«, următoarele amănunte:

În apropierea Peterhofului a fost descoperită o întrunire secretă de conjurați, la care luau parte doi spre-zece revoluționari îmbrăcați în uniformă de cazaci, precum și mai mulți cazaci.

Toți aceștia au fost arestați de ulanii din garda imperială.

Paza la Peterhof și Țarskoie Selo a fost întărită.

O gardă nouă pentru țar. În urma unui ucaz al țarului, s'a format un nou regiment de gardă, a cărui datorie este să facă serviciul pe lângă persoana țarului.

Regimentul acesta e compus din două batalioane de câte patru companii și va fi complectat cu soldați din toate trupele de infanterie de gardă și de linie.

Șeful acestui regiment va fi numit după recomandarea comandantului palatului.

Ofițerii noului regiment, luați din trupele de gardă, vor fi aleși din numărul celor mai vrednici și cu răspunderea personală a șefului lor.

Și gradele mici vor fi repartizate la noua gardă pe răspunderea comandantului regimentului.

Dela frați.

Din Bucovina. Sâmbătă în 21 l. c. s'a ținut în Cernăuț adunarea generală a asociațiunii învățătorilor din țară. La ordinea zilei eră ca punctul al treilea »afacerea urcării salarelor învățătorilor«, o afacere pe cât de veche, pe atât de ponderoasă, dovadă că adunarea a fost deosebit de bine cercetată și că toți deputații cari au primit invitațiuni la această adunare, n'au ezitat de a se înfățișa. Referatul în aceasta afacere a fost predat de dl Chisanovici, care apoi a fost sprijinit și de mai mulți deputați. Scopul acestei adunări nu a fost altul, decât de a determina dieta țării, ca să recunoască pretenziunea învățătorilor de justă și să caute resursele necesare pentru a putea acoperi speșele, ce vor urma din urcarea salariilor învățătorilor.

Scopul prim a fost ajuns cu desăvârșire, căci la aceasta adunare nu a fost unul, care să nu fi recunoscut pretenziunea învățătorilor de justă, lucru care nici nu se putea altfel, căci toată țara știe, că salariile ce le primesc învățătorii, sunt atât de minimale, încât nu ajung nici pentru existența cea mai modestă.

Ca și toți prezenții la aceasta adunare am luat și noi la cunoștință expunerea d-lui deputat Aurel Onciul, care cu o sumedenie de cifre a încercat în această adunare să documenteze, că obiecțiunea, ce se făcea din multe părți, precum că țara momentan nu dispune de fondurile necesare pentru a putea urca salariile învățătorilor, nu este exactă, și nu a putut decât să ne bucure, când am înțeles din aceste expuneri, că dacă se vor accepta proiectele de lege înaintate dietei actuale de acest deputat, finanțele țării sunt salvate și prin urmare și soluțiunea afacerii privitoare la urcarea salarelor învățătorilor aflată.

Martii în 1 Octomvre va fi proxima ședință a dietei și la ordinea zilei este proiectul pentru edarea unei legi nouă comunale. Proiectul e tipărit gata, a trecut deja prin mâna guvernului și odată ce va fi votat de dietă, va fi imediat înaintat M. S. Împăratului spre sancționare. La pag. 41 §. 7 următoarele: »În scopul alegerii comite-

tului comunal are primarul să compună o consemnare a tuturor membrilor comunali cu drept electiv.

În consemnare sunt de indus:

a) civii;

b) Păstorii sufletești ai confesiunelor creștine, cari sunt stabili (bleibend) aplicați în păstoria sufletească din loc și predicatorii (rabinii) confesiunii israelite etc.

g) Directorii, profesorii și învățătorii dela școlile superioare și toți învățătorii poporali, cari sunt aplicați la școlile populare din comună etc.

Nu încape discuție, că legea comunală, cum este ea în prezent, nu mai corespunde spiritului timpului modern. Să nălm însă într'un proiect nou, că toți învățătorii, deci chiar și cei provizori și auxiliari au drept electiv, pe când dintr-o preoți să aibă același drept numai cei stabili aplicați (bleibend verwendet), la așa ceva nu ne-am putut aștepta.

Este doară notoric, că întrebarea, ori de sunt coperatorii definitiv sau provizor aplicați în păstoria sufletească, nu este încă pe deplin rezolvată și atârnă dela oficiile competente, (prefecturi), ori de-i recunoscut cooperativului drept electiv, ori ba.

Dacă presupunem, că prefectul nu voiește să recunoască unui cooperativ dreptul electiv, atunci învățătorii provizori, auxiliari etc. au mai mari drepturi decât cooperativii, administratorii parohiali, expoziții și cooperativii personali. Ori de poate așa ceva să fie just, nici nu voim să discutăm.

Apelăm la toți deputații, scrie »Apărarea națională«, — cari aparțin clerului, ca să se întreprună cu toată țaria pentru modificarea §. 7 pag. 41 din proiectul amintit și anume în acel sens, ca toți păstorii sufletești aplicați în păstoria sufletească din loc, să aibă drept electiv.

Mișcarea culturală.

Societatea de lectură a școlarilor dela gimnazul superior fundational din Năsăud aranjază *serată muzicală-teatrală*, în Năsăud în sala de gimnastică a gimnazului Joi în 3 Oct. st. n. 1907. Inceputul la 7 și jum. seara. Venitul curat este destinat în favorul »Mesei studenților« dela gimnaz. Ofertele marimonioase se vor publica în raportul anual al gimnazului.

NOUȚĂȚI.

A R A D, 30 Septemvrie n. 1907.

— **Statuia reginei Elisabeta din Seghedin** a fost inaugurată ieri cu o deosebită ceremonie. De față a fost din casa domnitoare arhiducele *Iosif*. Dintre ministri au luat parte la acest act Apponyi, Günther și Zichy.

— **Instalarea nou alesului protopop** la Buteni, Traian Magier, se va face Dumineca ce vine.

— **Defraudanții dela Orăștie.** Sâmbătă s'a prezentat înaintea comisiei cenzurătoare primarul orașului Acker și a mărturisit, că și el a luat din banii orașului, având cheie secretă pentru cassă, despre care n'a știut nimeni. Schuller recunoaște că a furat vre-o 10—12.000 cor. Schuller a fost dus Sâmbătă, sub paza poliției, la procuratură, unde s'a ținut cu el un lung interogator, dela 8 ore a. m. până la 2 p. m.

— **Partidul kossuthist din Seghedin** a avut Vineri o întrunire pentru a se sfătui cu privire la inaugurarea statuiei din Seghedin a reginei Elisabeta. Partidul a decis, că nu ia parte oficios la serbare, nici nu așteaptă pe arhiducele Iosif la gară. Ca om particular poate lua parte cine voiește. Șoviniștii s'au infuriat pentru »Gotterhalte«, care nu poate rămânea și pentru faptul, că arhiducele Iosif a șters două puncte din program. S'au spus cuvinte ofenzatoare la adresa dinastiei.

— **Impăcarea dintre Polónyi și Lengyel** se desminte. Și unul și altul dintre eroi se

ține tare și grăbește să declare că nu e în stare de așa ceva. Adevărat: și pentru Ungaria o astfel de împăcare ar apare ca ceva absolut monstruos!

— »Propaganda maghiară în România«. Articolul publicat sub acest titlu în »Tribuna« a fost reprodus de unele ziare din România. »Sla-vische rumänische Korrespondenz« dela 28 Sept. de asemeni dă un rezumat din acel articol.

— Intronirea de aseară a meseriașilor din loc a reușit cât se poate de bine. Corul, condus de dl inv. Nicolae Ștefu, a cântat cu multă corectitate: »De aici până la mândra«, »Coroana cufundată« și »Ș'aseară«, coruri mixte iar afară de program: »Pe al nostru steag«, fiind răsplătit cu aplauze însuflețite.

Di dr. Dionisie Stoica a ținut o conferință despre »Obârșia și trecutul neamului nostru«, cetind și câteva pagini din nrul 26 al bibliotecii Astrei (Inceputul neamului românesc de dr. Ioan Lupas), precum și o parte din articolul dlui profesor universitar N. Iorga »Scurtă privire asupra vieții neamului nostru«, apărut în numărul jubilar al »Lucașului«.

Monologul »Achim Filăru« al dlui Aurel P. Bănuțiu a produs mult haz.

Public a fost destul de numărös. Intre alții au fost:

Familia dlui N. Ștefu, dl I. Luca, dl G. Nichin, d-na și dl Tomi, familia Mihaiu Ursu, dl Radu Ursu, dl și d-soarele Țapoș, d-na și d-soarele Adamovici, d-na și d-soarele Tanascu, d-na și d-soara Toma, d-na și d-soarele Gligorin, d-na și d-soara Crăciun, d-na și d-soarele Mihaiovici, d-na și d-soara Dublea, d-na și d-soara Oprean, d-na și d-soara Șandru, d-soara C. Lucașiu, d-nii P. Russu, M. Popoviciu, M. Grecu, A. Vătan, etc.

Dansul a fost foarte animat și a ținut până la orele 12.

Cea mai apropiată conferință se va ținea Dumineca viitoare.

— Alegere de preot. Ni se scrie: In ziua de 16/29 Sept. a. c. a fost alegere de preot în Boroșineu.

S'a ales cu o majoritate de 161 voturi Ioan I. Ardelean, din Chitighaz; a mai primit 3 voturi Simeon Cornea din Bătania.

O așa însuflețire și o așa alegere frumoasă de mult nu s'a văzut în biserica noastră.

Contra cultului kossuthist. Presa patriotică iar e alarmată rău: Franz Nivold din Linz (Austria-de-sus) a scris o carte despre cultul lui Kossuth Lajos în Ungaria. Cartea are cupertă roșie-albă-verde, deci tricolor maghiar. E scrisă însă așa fel, că — ne asigură »Budapesti Hirlap« — »sporește produsele literaturii murdare«...

Va să zică, e scrisă obiectiv, pe baze istorice, dând fapte iar nu frase, — tocmai cum nu place deloc celor cari prin cultul exagerat a lui Kossuth, au prostiit opinia publică a șovinștilor exaltați.

Mai interesantă este obiecțiunea lui »Budapesti Hirlap«. Zice că un austriac nici nu poate avea sentiment pentru a înțelege pe Kossuth, deoarece austriacii n'au sentiment pentru libertate și democrație, căroră Kossuth le-a fost apostol.

Asta e: austriacii cari au introdus sufragiul universal sunt reacționari, și sentiment pentru libertate au oligarhii noștri cari și azi ne țin ca pe vremea icbăgiei!

— Foc. La gara de vest din Budapesta s'au aprins două vagoane cu marfă, Sâmbătă la prânz, arzând cu desăvârșire. Focul a fost localizat.

— Leopold Wölfling, fostul duce de Toscana, divorțat de Wilhelmina Adamoviciu, voiește să se căsătorească din nou cu Maria Ritter, fata unui proprietar de casă. Se spune, că viitoarea soție a lui Wölfling e de o frumusețe rară.

— Marele duce de Baden Frideric a murit Sâmbătă în Mannau, în vârstă de 80 ani. El a fost unul dintre anteluptătorii unității Germaniei.

— Necrolog. Primum următorul anunț funebral: Anastasia Gruescu, ca soție, Iuliana Marcu, ca fiică, Ioan Marcu ca ginere și Iuliu Marcu, ca nepot anunță, înfrânți de durere, moartea scumpului lor soț, respective tată, socru și bunic Damaschin Gruescu învățator în penziune, în-

tâmplată după grele suferințe, Sâmbătă în 15/28 Sept. la 8 ore seara în al 72-lea an al vieții sale.

Rămășițele pământești se vor depune spre veșnică odihnă, Luni în 17/30 l. c. la 2 ore p. m. în cimitirul gr.-or. din loc. Bocșa-montană în 15/28 Septembrie 1907. Fie-i țărina ușoară și amintirea binecuvântată!

Sincerile noastre condolențe!

— Mulțumită publică. Subscrisul în numele întreg poporului nostru din F.-Girișiu îmi implinesc o datorință prea plăcută față de dna vâd. Maria Waltner n. Cosma din Beiuș, binecunoscuta ajutoare și dăruitoare a multora biserici din comitatul Bihor, care acum de nou, dimpreună cu dna învățătoare Maria Dudulescu, rudenii sa de aici, au dăruit sfintei noastre biserici un rând de odăjdii negre foarte prețioase. Exprimându-le mulțumită publică pentru acest dar, rugăm pe atotputernicul Dumnezeu să le răsplătească aceasta jertfă cu darurile sale cele bogate. F.-Girișiu, la 15/28 Septembrie 1907. Petru Serbu, paroh, protopop ort.

— Kerpel Izsó din Arad librar cu bun renume, recomandă magazinul său abundent asortat cu cărți și stocuri de hârtie, hârtii pentru cancelarie, cele mai nouă bucăți musicale, cărți pentru oficiu, asortiment de opuriile scriitorilor. Telefon nrul 355.

— Nu mai e păr cărunt — »Regulatorul de păr« al lui Fr. Radda dă părului cărunt de pe cap și barbă culoarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un praparat foarte sigur și nestrictios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul muiat în fluidul acesta nestrictios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va căștiga culoarea naturală. Acest »Regulator de păr« este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de felul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. Prețul: 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: Friedrich Radda, apohectar în Pâncsova. Magazin la: Iozef v. Török, în Budapesta. Király-utca.

— Săpun de viorea de Parma. Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubeste mirosul de viorele? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se nu întrebuițeze acest săpun, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucăți 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Vojtek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Anecdote despre Tolstoi.

Sub titlul »Contele L. N. Tolstoi sub supraveghiere polițienească« ziarul »Herold« din Petersburg scrie următoarele:

»Acum vre o 10—15 ani, contele Tolstoi vizită în Petersburg pe scriitorul Grigorovici. După ce Tolstoi plecă, un servitor întrebă pe Grigorovici:«

»Cine e omul ăla?»

»Contele Leo Nicolaievici Tolstoi.«

»Credeam că eră alt-cineva.«

»De ce?»

»Fiind-că-l supraveghia un detectiv; în timpul cât a fost omul acela la d-ta, detectivul a stat în odăița portarului...«

Intr'o seară — istorisește »Golos Pravdy« — intră în redacția unui ziar din Moscova un bătrân sfios, îmbrăcat simplu.

»Ce vrei?» îl întrebă administratorul, un polonez, rudă cu editorul.

»Aduc o nuvelă«, răspuse țaranul.

»Acum n'avem vreme. Și-apoi, nu e nimeni aici.

»Polonezul privi disprețuitor pe bătrân, socotind în gândul lui că cine ce fleac i-o fi adus spre publicare. Il întrebă:

»Nuvela e ta?»

»Nu, dar pot să ți-o recomand că-i bună.«

Administratorul rîse cu poftă de răspunsul țaranului și răspuse ironic că va recomanda, la rândul lui, redactorului, nuvela.

»Bine, și adaugă i că contele Tolstoi a adus nuvela.«

Polonezul căscă ochii și făcu doi pași înapoi, zăpăcit: »Contele Tolstoi? Nu se poate! D-ta — conte!»

»Aida, de! Contele Tolstoi nu umblă îmbrăcat așa! Pleacă bătrânule; cine n'aiba o să te creadă!»

A doua zi, când administratorul istorisi »întâmplarea caraghioasă«, toată redacția era consternată.

»Ne-ai blamat îngrozitor!« strigară cu toți către administrator. »E ceva fenomenal! Să nu se știe în redacție cine e contele Tolstoi!»

Economie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 30 Sept. 1907.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Oct. 1907 (100 klg.)	22-22—22-24
Secară pe Oct. 1907	19-18—19-20
Ovăs pe Oct.	15-60—15-62
Cucuruz pe Mai 1908	13-60—13-62

INCHEEREA la 5 ORE:

Grâu pe Octomb. 1907	22-20—22-22
Secară pe Oct. 1907	19-18—19-20
Ovăs pe Oct.	15-58—15-70
Cucuruz pe Maiu 1908	13-56—13-58

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu	
De Tisa — — — —	21 K. 15—23 K. 10 fil.
Din comitatul Albei — —	21 » 75—22 » 60 »
De Pesta — — — —	21 » 45—22 » 90 »
Bănățenesc — — — —	22 » 10—22 » 60 »
De Bacica — — — —	22 » 10—22 » 90 »
Săcară — — — —	19 » ——19 » 20 »
Orzul de nutreț, cvalitatea I.	15 » 55—15 » 75 »
» de cvalitatea II — —	15 » 35—15 » 55 »
Ovăs » » I — —	16 » 40—16 » 50 »
» » » II — —	16 » ——16 » 30 »
Cucuruz vechiu — — — —	— » ——— » — »
» nou — — — —	13 » 50—13 » 70 »

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

CĂLĂUZ

prin

Constantinopole și împrejurime

de

Teodor Filipescu.

Prețul 80 fil., plus 10 fil. porto.

Se poate comanda dela autorul Teodor Filipescu, Serajevo (Bosnia).

Poșta Administrației.

Iulia Ungurian. Curtacher. Abonamentul Dv. e plătit până la 1 Novembre 1907. Acum e 24 c. pe un an.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.

Editor-proprietar George Nichiu.

La toate boalele de plumăni

Emulsiunea SCOTT se poate folosi imediat. Emulsiunea SCOTT nu numai că vindecă părțile bolnave ale corpului, ci dă întregului organism putere și sănătate.

Emulsiunea SCOTT este un medicament specific de încredere

contra tuturor boalelor de plumăni

și nu e numai un mijloc sigur ci și ieftin. Puterea vindecătoare și nutritivă a acestui medicament constă în aceea, că la prepararea lui se întrebuintează materiile cele mai curate, mai fine și mai eficace cari există și mai departe preparatiunea originală SCOTT e nu numai gustoasă ci și ușor de mistuit.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se capătă în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunei vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Prima societate de Credit Finciar
Român din București.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 21 Septembrie st. v. 1907, urmează a se ține licitație la sediul acestei Societăți prin oferte închise fără drept de supralicitare, pentru arendarea moșiei **Piscul Rusului**, din comuna Dagăța, județul Roman, proprietatea acestei Societăți.

Arendarea acestei moșii se face pe un termen de 5 ani cu începere dela 23 Apr. 1908

Garanția cerută la licitație este de 1000 lei. Condițiunile speciale pentru arendarea acestei moșii se pot vedea la sediul Societății în orice zi de lucru între orele 11 a. m., până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formularele date de societate la care se găsesc alături condițiunile speciale de arendare.

Arendarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de Administrație.

Direcțiunea.

Din cauze familiare
se vinde în grabă o
ospătărie
cu grădină, popicarie și cu tot aranjamentul
pe lângă preț redus.

A se adresa la administrație.

Danica Tabakovits
Kápolna-u. 30, etag. I., ușa 3
va deschide

un curs
pentru
văpsire și călcarea catifelei

precum și tot felul de lucruri
moderne, artistice (pictură de
ac și diferite feluri de broderii,
doritele lucrări de pe etc.).

Se pot înștiința zilnic dela orele 10 și jum. înainte
de prânz până la 12.

In Arad, str. Boros Béni 6
s'a deschis

magazinul

produselor de zidărie ale întreprin-
zătorilor zidari din Arad.

În magazin se află totdeauna pe lângă pre-
țurile moderate: var, ciment, țigle, hâr-
tie de cătran și alte materii de zidit.

Cancelaria de planuri și întreprindere.

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe
lângă prețurile cele mai moderate.

Preparațiuni de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás fürdő

noi aranjamente
expediază în afară de cartel o cantitate ori cât de mare!

ACID-CARBONIC-LICHID

natural, chemic, din izvorul de acid-carbonic din băile
Buziás, pentru prepararea apei gazoasă (soda)
pentru restaurato-ri și alte scopuri industriale.

Nu se poate confunda cu acidul-carbonic artificial care e mai
fără spor. ● Serviciu de încredere,
conștințios!

Ape minerale și medicale de Buziás
in sticle de 1 și de 1/2 litre.

Au un efect neîntrecut pentru boale de inimă, rimich și beșică.

Apă de masă de prima calitate!

Lămuriri servește cu plăcere:

„Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő”.

Adresa telegrafică: Muschong, Buziásfürdő. — Telef-interurb. 18.

TRISKA J.

Pianine — Cimbale — Piane
Harmonice

în prețul de fabrică se pot
căpăta și plătit în rate.

● Se închiriază instrumente. ●

Acordarea sau repararea în
loc sau în provincie o săvâr-
șește prompt.

Cel mai mare magazin
de piane în Ardeal

TRISKA J.
KOLOZSVAR
Sétatér-u. 10. (Casa propr.)

Slănină maghiară de prima calitate afu-
mată, sărată, grosesă și albă ca zăpada. Se manipu-
lează curat, igienic. Greutatea unei părți e dela 35 până la 70 Kilograme.
E foarte bună pentru servitorime de țară, muncitori, secerători și la tot felul
de lucrători. Prețurile sunt foarte moderate. — Afară de aceasta:

Cărbuni pentru treerat, oleiu
și unsoare de mașină.

Cânepă de prima calitate și sacuri
și pânze foarte bune.

● **Oleiu** de
trăsuri.

Gunoiu artificial pentru îngunoierea
terenului de toamnă.

Materie de zi-
dire.

Sare, sare de vite în presă
și formă de praț.

Teate acestea sunt spre cumpărare la

**Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Fogyasztási
és Értékesítő Szövetkezet — în Arad.**

Și membrii cari nu iau parte din reuniune, vor fi serviți în modul cel mai
bun pe lângă prețurile cele mai moderate.

Prima fabrică de mobile de fier în Ardeal!

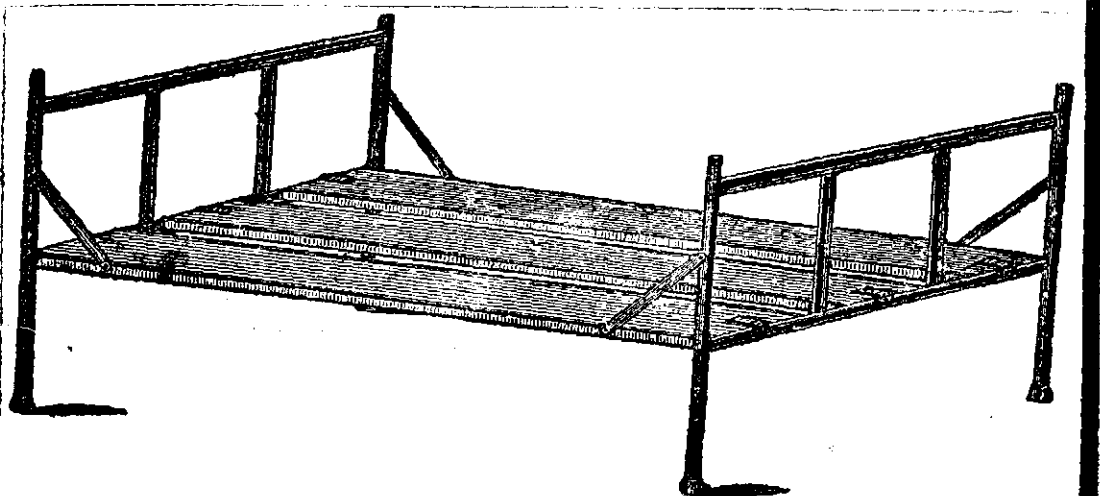
Mihájlovits György Lajos

Kolozsvár, Unio-utca 21.

Săvârșește tot felul de lucruri ce intră în specia aceasta,
precum: lavalouri, paturi, dulapuri de noapte, paturi
de copii, somiere de sîrmă de oțel, paturi tapetate
de închis, cuiere de haine, mobilă în parte de fier,
coșuri de lemne, ținătoare de cărbuni, cu poleială în
diferite colori și executare de lux. Mai departe montare de
casarme, locuințe de pompieri, spitale, internate,
școli, institute, cafenele și restaurante. Mese, bănci
și scaune de grădină.

Recomandând industria mea specială și bine aranjată, rog
totodată pe onor. public pentru binevoitoarele comande.

SPECIALITAȚI: somiere de sîrmă de oțel, cari se
fac după măsură ieftin și curând.

Ransburg M.

și Fiul

neguțatori de struguri
și cultivători de vin,

Arad, str. Zrinyi nr. 4a.

Iși recomandă

vinurile cele mai bune

Vin alb

de Măderat și Mocrea.

Vin roșu de Miniș

și alte

Vinuri de dessert,

în butoaie și sticle.

In sezonul fructelor, asemenea ca doftorie
pentru anemici recomandăm

vinul nostru vechi roșu
de Miniș

care având conținut de »csersav« sunt de un
efect admirabil.

Cu espediare locală de casă recomandăm
minunatele noastre

vinuri de masă

în sticle de câte 1 litră, fără sticlă 70 fil.

Telefon 323.

Catalog de prețuri trimitem la dorință.

Cine are năsip sau petriș se schimbă
în „Bae de aur“

dacă se ocupă cu prepararea petrilor în
mod artificial.

Se pot prepara cu mică cheltuie:

Cărămizi de pãrete din cement prepararea à 1000 de bucăți . . . 18 C.

Tigle de cement pentru acoperiș prepararea à 1000 bucăți. . . 40 C.

Plăci de cement prepararea à 1000 bucăți. 50 C.

Burloane de cement pentru scocuri, inele de cement pentru fântâni ș.

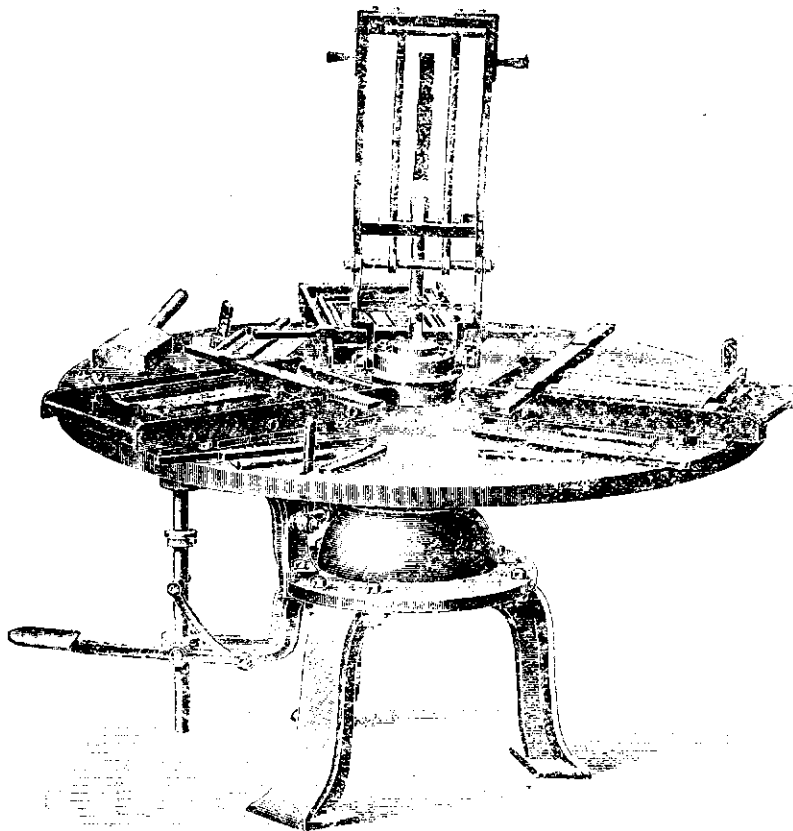
Mașinăriile necesare pentru fabricarea celor de sus le liferează

ERNST TIETZE fabrică de mașinării liferite medailate în mai multe

rânduri și turnătorie de fer GUBEN N. L. Germania.

Reprezentat de către:

BÜSCHITZ MOR în KOMÁROM.

CATALOG ILLUSTRAT ȘI PROIECT DE BUGET grațiu
trimite reprezentantul fabricii Büschitz Mór, Komárom,
câtă care rebusc adredate și scrisorile.

Fritz Berger

LUGOS

Liferează

parchete de toate soiurile

de

stejar și fag

și tot felul

de articole de lemnărie

precum

și lemne pentru ars

de diferite soiuri.